

Big Marijuana

– en rapport från Colorado

Colorado är tillsammans med Washington de första stater i världen där man legaliserat cannabis. Konsekvenserna börjar redan efter nio månader bli tydliga.

Text: Pelle Olsson© Publicerat i Narkotikafrågan nr 4, 2014

Den 6 november 2012 folkomröstade invånarna i både delstaterna Colorado och Washington att förbudet mot cannabis ska upphävas. I Colorado var röstsiffrorna 55 mot 45 procent för Amendment 64, vilket innebär att cannabis ska regleras på samma sätt som alkohol och att detta skrivs in i delstatens konstitution. Åldersgränsen är 21 år och uppåt, samma som för alkohol.

Man skulle kunna säga att den här framgången för dem som vill sprida cannabis i samhället inleddes 1996. Då godkändes så kallad medicinsk marijuana i Kalifornien efter en folkomröstning. Sedan dess har den ena delstaten efter den andra genomfört samma reform.

I Colorado skedde det år 2000, men här var det inte många marijuanadispensärer som öppnades. Det var svårt att få tillstånd att driva dem och hårda restriktioner för att bli patient. Den federala polisen var hela tiden framme och störde. När Barack Obama installerades som president 2009 var budskapet från hans administration att det skulle vara låg prioritet för bekämpning av marijuana. Det ledde till att det snabbt öppnades hundratals nya dispensärer i Colorado. Polisen försökte stänga alla.

MIG

I Colorado Springs, delstatens näst största stad, blev läget akut för affärsinnehavarna 2010. Ett lagförslag som ville stänga alla dispensärer presenterades i delstatsparlamentet. Marijuana-företagarna organiserade sig i MIG, Marijuana Industry Group. Som verkställande direktör anställdes den unge juristen och statsvetaren Michael Elliot. Han hade tidigare arbetat som lobbyist i flera politiska kampanjer bland annat för homosexuellas rättigheter.

– Social rättvisa har varit min yrkesväg, säger han när vi träffas på hans kontor på 25:e våningen i en av Denvers högsta skyskrapor.

– 2010 samlade vi ihop våra resurser. Vi anställde lobbyister. Vi gick till parlamentet och argumenterade och lyckades genomdriva att dispensärerna skulle för en delstatlig licens. I och med detta började den reglerade och beskattade försäljningen av medicinsk marijuana. Den första i världen.

Efter folkomröstningen om Amendment 64 kunde även försäljning av "recreational" marijuana sätta igång i januari 2014.

Huvudargumentet för att tillåta marijuana är enligt Michael Elliot att desarmera den svarta marknaden. Men hur ska detta ske om den kanske största konsumentgruppen, unga under 21 år fortfarande inte har tillgång till legal cannabis?

– Vi tror att den svarta marknaden har minskat, säger han. När det finns en legal marknad kommer langarna så småningom att försvinna. De lägger ner verksamheten när det blir svårare för dem att sälja cannabis, och de kommer inte att ersättas av nya illegala aktörer eftersom lönsamheten inte längre är så stor.

Att legaliseringen i kombinationen med kommersialiseringen av medicinsk marijuana skulle leda till ökning av bruket avfärdar han. I ett pressmeddelande från 7 augusti rapporterar han att en drogvaneundersökning från Colorados hälsodepartement¹ visar att det aktuella bruket av marijuana (har använt senaste månaden) bland gymnasieelever har minskat från 22 till 20 procent mellan 2011 och 2013. Detta slås också upp stort på MIG:s hemsida² och i tidningsartiklar. Siffrorna är korrekta, för just den åldersgruppen under de åren, men all annan statistik visar att bruket av marijuana ökar och att Colorado nästan ligger i topp i USA. Hela 10,47 procent av 12-17-åringarna i delstaten har rökt marijuana den senaste månaden³.

– Överallt i USA säljs marijuana antingen vi vill det eller inte, säger han. Det handlar om att välja om den försäljningen ska ske genom illegala källor eller via statligt kontrollerade och beskattade företag.

Ätbar och drickbar marijuana

Marijuana Industry Group organiserar idag cirka 30 ägare som tillsammans har 200 licenser. En annan branschorganisation är CBA, Cannabis Business Alliance. Verkställande direktör är Meg Collins.

Hon hade ingen erfarenhet av cannabis när hon fick jobbet. Hon hade till och med röstat nej till Amendment 64. Däremot hade Collins lång erfarenhet som lobbyist inom affärsvärlden och politiken. Framför allt inom olje- och gasindustrin, men hon har också arbetat i Kapitolium parlamentsbyggnaden, i Washington. När hon blev head-hunted för uppdraget åt CBA tackade hon snabbt ja.

– Jag var inte engagerad i frågan, men att få arbeta med offentlig politik i en helt ny bransch lockade mig.

En av många policyfrågor hon har fått hantera är problemen med "edibles", ätbar marijuana som numera utgör en stor del av marijuanamarknaden i form av karameller, kolor, chokladkakor, bakverk samt i drycker. Produkterna kan ha ett mycket högt innehåll av THC, upp till 70 procent, jämfört med en marijuanacigarett som ligger på 10-15 procent.

– Edibles har utvecklats genom den medicinska marijuana. Patienter som inte vill röka behöver något som smakar gott utan att behöva sätta i sig stora mängder onyttiga bakverk.

Även restriktioner kring rökning på hotell och i offentliga miljöer har skapat efterfrågan för edibles. Det har hänt två uppmärksammade olyckor. En kille som hoppade från en balkong och dog. Han hade satt i sig en kaka som innehöll 100 mg THC, vilket är tio gånger normaldosen. Ett annat fall var en man som sköt sin hustru under ett rus. Han skyllde på att han var ovan med ätbar marijuana. Utöver detta har dussintals barn kommit in som akutfall efter att ha ätit föräldrarnas marijuanagodis, som inte går att skilja från vanligt godis.

Nu arbetar marijuanaindustrin, åtminstone delar av den, med att minska THC-mängderna i varje produkt och att leverera dem i barnsäkra burkar som i sin tur kan stoppas i ogenomskinliga påsar med barnlås. I ett TV-program med den populära Dr Oz låter emellertid programledaren två grupper med barn 4-9 år testa både påsarna och burkarna. Även de yngsta barnen kunde inom några minuter komma åt de lockande godbitarna⁴.

Alkohol och marijuana

Denvers stadsfullmäktige, City council, består av 13 personer. Varje ledamot väljs direkt av invånarna i sitt eget distrikt. Mary Beth Susman som representerar Distrikt 5 gick in i politiken först efter en lång karriär med höga administrativa poster inom den högre undervisningen. Bland annat som pionjär för inlärning via internet. Susman är demokrat och röstade emot Amendment 64 och blev, precis som många andra som inte var särskilt engagerade i frågan, förvånad över att ja-sidan vann, med en klar övervikt dessutom. I Denver röstade över 60 procent för legalisering.

– Jag tyckte det var fel att skriva in legalisering i vår konstitution, säger hon.

Ett annat ämne som diskuterades i kampanjen var skadeverkningarna. Susman påstår att det inte finns så många studier om detta. Och de som finns "bevisar nästan vad som helst som passar de egna åsikterna". Hon tror inte att cannabis är beroendeframkallande.

– Alla forskare är de överens om att marijuana är beroendeframkallande, säger jag

– Inte alla. Vi hörde i debatten att den inte är beroendeframkallande. Det kanske ger ett beroende på samma sätt som spelmissbruk.

Alkohol är däremot utan tvivel beroendeframkallande, enligt Susman.

– Alkohol påverkar unga och barn mycket mer än marijuana. Den jämförelsen och den horribla skillnaden i insatserna mot minoritetsgrupperna var viktiga i diskussionen inför folkomröstningen. Afroamerikaner arresteras fyra gånger så ofta som vita fastän både grupperna röker ungefär lika mycket, säger hon.

Jag blir tvungen att påpeka att statistik över behandling inte stödjer påståenden att alkohol är farligare för unga. 70-80 procent bland de som behandlas för alla slags drogproblem, inklusive alkohol i USA är marijuanarökare medan bara runt 15 procent har alkohol som huvudproblem⁵.

Den statistiken avfärdar Susman:

– Om man tror att en drog är farlig så kommer man att försöka få dem som använder den till behandling.

– I USA är det många som *inte* tror att cannabis är farligt, säger jag.

Jag kan inte låta bli att berätta om Holland där cannabis alltid ansetts vara en "lätt" drog. Ändå ser man samma statistik där; många flera unga söker vård för cannabis än för alkohol. Mary Beth Susman svarar med ett leende.

– Jag vet inte vad du är ute efter: att få mig att ändra uppfattning eller fråga vad jag tycker.

– Det var bara en reflektion på vilka grunder man har röstat om att legalisera i folkomröstningen.

– Ja, det var en del personer som var mycket besvikna över resultatet, säger hon.

Jag frågar varför så många har ändrat uppfattning sedan folkomröstningen.

Opinionsundersökningar visar att betydligt färre än 50 procent skulle rösta ja idag. Någon sådan undersökning har inte Mary Beth Susman hört talas om.

Fattigdom föder desperation

Paul D. López har en annan bakgrund än Susman. Trots sin relativa ungdom, 36 år, har han redan suttit i stadens styrelse i sju år. Han representerar det slitna och nedgångna Distrikt 3 i södra Denver där han själv bor och är uppvuxen. Tidigare i karriären var han bland annat facklig ombudsman. Folkhälsa, jämlikhet och mänskliga rättigheter är hans käpphästar som politiker. Demokrat är han ut i fingerspetsarna.

– Det finns mycket fattigdom i Amerika och i Denver, säger han. Man kanske inte tror det när man åker runt här, men det finns områden där folk nätt och jämt klarar sig. Fattigdom föder desperation. Det skapar trauma och stress. Och utan tillgång till sjukvård och möjligheter i livet, blir folk desperata. Det är då man ser en massa drogmissbruk. Vår kriminalpolitik förvärrar det här. Istället för att hjälpa folk ut ur missbruk och kriminalitet sätter man dem i fängelser vilka tjänstgör som högskolor för brott.

Lopez röstade för medicinsk marijuana i folkomröstningen 2000 eftersom han tror att cannabis har medicinskt värde.

– Det tror inte den federala regeringen eller FDA, amerikanska läkemedelsverket.

– Det finns vetenskapliga bevis för att cannabisolja och cannabinoider hjälper vissa patienter, säger han. Du ska inte behöva gå till ett gathörn för att löpa det, utan till ett apotek.

Jag frågar om det inte är lite underligt att mer än 2 procent av Colorados befolkning använder marijuana som medicin trots att det inte är ett godkänt läkemedel i USA eller någon annan stans i världen och att ingen läkarorganisation i USA rekommenderar det. Majoriteten av dem med Red card har inte ens några allvarliga sjukdomar.

– Det finns olika användare, säger López. För de flesta är det en smärtstillande medicin och en stressdämpare. Jag vet folk som har ryggsmärtor och gnider in olja på huden. De säger att det fungerar bättre än någonting annat. Men det här borde absolut undersökas närmare. Colorado har tagit sådana steg genom att anslå pengar för forskning, men det bromsas av den federala regeringen.

López röstade också för Amendment 64 därför att han tror på reglering och lokal kontroll.

– Om vi inte hade legal försäljning skulle du och jag ändå kunna gå till en park eller en bakgata och köpa det.

– Såna som du och jag skulle nog avstå därför att vi vill vara laglydiga medborgare, säger jag.

– Men ungdomar gör det i alla fall, ändå ner på mellanstadiet. Vem vet var den marijuanan kommer ifrån.

Eftersom det är åldersgräns på 21 år för att få köpa laglig marijuana finns det alltså kvar en stor svart marknad. Hur kommer man åt den?

López menar att det inte går att hindra unga, någonstans i världen, från att använda vare sig alkohol eller tobak trots åldersgränserna. Han tycks hålla med om att legalisering ökar

tillgängligheten, men i grunden bygger hans inställning på att han inte anser att marijuana är särskilt farligt. Alkohol och tobak är mycket värre.

Vetenskap mot åsikter

Paula Riggs är professor i psykiatri för läkarutbildningen på Colorado University i Aurora, grannstad till Denver. Hon är specialist på beroendesjukdomar och är både forskare och kliniker.

Till att börja med håller hon med förespråkarna för medicinsk marijuana att det behövs mer rigorösa undersökningar om marijuana som medicin.

– Det påstås att det hjälper mot den eller den åkomman, men det vet man inte eftersom det inte har undersökts tillräckligt bra med vedertagna metoder. Det måste vara slumpmässigt utvalda försökspersoner och med kontrollgrupper. Hon håller också med kritikerna mot FDA, läkemedelsverket, att de inte har uppmuntrat sådan forskning.

– Det beror inte på att FDA är elaka utan på grund av att marijuana har mer än 200 ingredienser. Man vet inte vilka effekter de enskilda kemiska substanserna har. Andra läkemedel som har testats har bara den definierade substansen. Man kan inte ha hundratals olika kemikalier i ett läkemedel.

– Vetenskapen när det gäller skador av cannabis är däremot väldigt klar, fortsätter hon. Vi vet rätt mycket om vad som händer när man röker marijuana. Inom forskningsvärlden finns det till exempel ingen debatt huruvida drogen är beroendeframkallande eller inte.

I slutet av september dök det upp en tidningsartikel om att det inte alls var klarlagt att marijuanarökning under amning var skadligt för barnen. Det hänvisades till en lång rad referenser av dunkelt ursprung.

– Den som ammar eller är gravid ska inte röka marijuana. Det är kristallklart!

Paula Riggs pratar en lång stund om alla studier som är gjorda i ämnet. Exemplet illustrerar ändå den snedvridna diskussionen. Vetenskapen får inget genomslag i medierna och självklara fakta ifrågasätts.

– Jag försöker vara med i debatten och berätta vad jag vet, men jag har ett vanligt jobb att sköta. Lobbyisterna har pengar från George Soros och heltidsanställningar och kan ägna hela dagarna åt att sprida desinformation.

Alkohol, tobak och marijuana

Ett ständigt upprepat påstående inför folkomröstningen 2012 var – och är fortfarande – att cannabis är säkrare än alkohol. Budskapet trummas in så att det till slut blir en allmän uppfattning. Bara de verkligt insatta vet att marijuana dominerar missbruksvården för unga. Minst fem gånger tonåringar så många söker vård på grund av cannabis jämför med alkohol.

– Alkohol är ett allvarligt problem, säger Riggs. Men de unga som ofta dricker sig fulla är inte berusade under skoltid eller under veckorna. Många som röker marijuana gör det varje dag.

Även tobak anses ofta farligare än marijuana i lobbyisternas propaganda. Tobaksskador kostar mer än alla andra substanser tillsammans inklusive alla självmord. Sant. Många dör så småningom av tobak. Också sant.

– Å andra sidan blir cigarettrökaren inte påtänd och förstör inte sin hjärna, påpekar hon. Marijuana har både alkoholens och tobakens negativa verkningar. Du drar ner skadliga substanser i lungorna och förgiftar hjärnan. Alkohol hämmar inte utvecklingen av hjärnan som cannabis gör.

Paula Riggs vill ändå inte säga om den ena drogen är farligare än den andra. Det är fel fråga att ställa. Däremot kan vi lära oss av de skador och samhällsliga konsekvenser vi sett av de redan tillåtna drogerna. Alkohol kostar samhället tio dollar för varje dollar vi får in i skatter.

– Om marijuana är legalt uppfattas det indirekt som okej av barnen, precis som tobak och alkohol alltid har gjort. Legaliteten ökar tillgängligheten och rekryterar nya användare.

– Anta att det dyker upp ett nervgift i luften eller i vattnet som hälften av våra ungdomar kommer i kontakt med, fortsätter hon. En av sex som blir exponerade för detta nervgift kommer att varaktigt förlora sex till åtta enheter av sin intelligenskvot. En sådan upplysning skulle orsaka ett ramaskri. Just så ligger det till med marijuana i USA, men det är få som blir upprörda.

Innan vi skiljs åt säger Paula Riggs:

– Marijuanaindustrin har blivit så stor att den kan påverka politikerna. Beslutsfattarna vågar inte säga någonting negativt om cannabis eller dess effekter. De är rädda att stöta sig med en så mäktig grupp och förlora röster.

Smart om marijuana

En av de få organiserade rösterna mot legalisering och medikaliseringen är SAM, Smart Approaches to Marijuana som bildades för tre år sedan⁶. Ordförande är Bob Doyle som har ett långt förflutet som tobaksmotståndare. Idag är han VD för Colorado Tobacco Education Prevention Alliance. På 1990-talet var han en av dem som, mot alla odds, lyckades genomdriva förbud mot tobaksrökning på restauranger och barer i Kalifornien. Den reformen spred sig snabbt ut över världen.

Som ung avstod Doyle, född 1963, från att röka cigaretter, och marijuana, för att vara rebellisk. Det var mer kontroversiellt att inte göra det resonerade han.

Han har just varit i Oregon på en presskonferens om att motverka legaliseringen. Oregon ska ha en folkomröstning om detta i november.

– För att illustrera för journalisterna vad en legalisering handlar om visade vi upp allt godis, kakor, skumbjörnar, muffins, läsk och klubbor med THC i, som numera säljs i Colorado. Legalisering innebär en massiv marknadsföring att sälja marijuana. Det handlar inte om att skapa social rättvisa eller öka säkerheten för våra barn.

Doyle jämför med tobaksindustrin vars arbetsmetoder han känner väl.

– Marijuanaindustrin är en kopia på tobaksindustrin. Målet för dem är att sälja så mycket som möjligt. Det är okej om du säljer mobiltelefoner, eller bilar, men vi talar om en drog. Man vill fånga in nya konsumenter. I cigaretter ändras nikotinnehåll och smak, så att inte förstagångsrökare ska må illa.

Marijuanaförestagen har introducerat en läsk för nybörjare med ett lägre THC-innehåll för att inte avskräcka med ett alltför starkt rus. Detta är vad kommersialisering medför.

Han jämför en laglig industri med narkotikakartellerna.

– Kartellerna har inte skylfönster, karteller har inte varumärken eller lobbyister. De kan inte hyra respekterade vetenskapsmän som tobaksindustrin har gjort.

Bob Doyle är trots allt ganska hoppfull inför framtiden.

– Cannabislobbyen har pengar och resurser. På vår sida har vi fakta.

Passionerade lobbyister

En annan ideellt arbetande styrelsemedlem i SAM är den 35-åriga trebarnspappan Ben Cort. Han är affärsutvecklare och kommunal samordnare på behandlingshemmet CEDAR⁷ inne på universitetssjukhusets område i Aurora. All ledig tid ägnar han åt att motverka legalisering av marijuana. En drivkraft finns i hans egen historia som tillfrisknad narkoman, nykter sedan många år tillbaka.

– Jag är inte särskilt intresserad av lagstiftning eller politik, men när jag läste Amendment 64 reagerade jag på det aggressiva språket. Det handlar inte om en enkel lagändring utan om att skriva om Colorados konstitution. Våldigt smart av lobbygrupperna för nu blir det mycket svårare att ändra eller få bort.

Han förklarar vidare att en helig sak i konstitutionen är "freedom of speech" – yttrandefrihet. Man har rätt att få säga vad man vill. I narkotikadebatten har det fungerat så att den som har mest pengar är den som får ut sitt budskap. Tre stora organisationer DPA, MPP och NORML stod bakom Amendment 64. De har 80 miljoner dollar att arbeta med.

Jag frågar varför inte de som är emot legalisering kan ställa upp med lika stora resurser. Drogmotståndare har hela den federala staten i ryggen, de flesta kyrkor och antagligen massor med vanliga amerikaner. Ben Cort förklarar att i en demokratisk republik som USA kommer inte staten att lägga några pengar på den politiska propagandan. Kyrkorna är emot legalisering av marijuana, men inte lika passionerat som lobbyisterna på den andra sidan är för legalisering.

– Vi kan också samla in pengar för att driva kampanjer, säger han, men det finns inte samma drivkrafter för oss som är emot droger av moraliska och hälsomässiga skäl jämfört med dem som är för laglig narkotika därför att de kan tjäna pengar på det.

– Det går inte längre att föra en seriös debatt om marijuana, fortsätter han. Så fort man säger minsta lilla negativt om cannabis så förnekas det omedelbart av lobbyisterna.

Ett exempel är en rapport från den federala polisen, Rocky Mountain High Intensity Drug Trafficking Area⁸ där man går igenom en rad konsekvenser av kommersialiseringen av marijuana. Bland annat att antalet trafikdöda i Colorado med THC i blodet har fördubblats mellan 2007 och 2012. Genast kommer ett pressmeddelande från MIG att antalet trafikdöda i delstaten aldrig varit så lågt. Det är sant, men irrelevant för debatten om marijuanas farlighet bakom ratten. Samma sak när det visade sig att den totala brottsligheten gått upp i Colorado efter legaliseringen. Genast kom utvalda delar av den statistiken ut i medierna som visade att vissa brott hade minskat. Ben Cort menar att journalisterna borde skrapa lite på ytan istället för att **svälja** lobbyisternas beten.

Cannabislobbyns arbetsmetoder

I slutet på oktober får jag ytterligare ett exempel på lobbyns arbetsmetoder: Det kommer ett pressmeddelande från MIG som påstår att cannabis inte sänker intelligenskvoten, vilket tydligt har visats att den gör, även om man slutat att röka, i en studie från i Nya Zeeland från 2012⁹. Den studien har varit en svår nöt att knäcka för cannabislobbyen. Nu hänvisar man till en icke publicerad studie (alltså inte godkänd i någon vetenskaplig tidskrift) där man IQ-testat barn vid 8 respektive 15 års ålder, men inte senare i livet. I den välgjorda Nya Zeelandsstudien hade man jämfört cannabisrökare med icke cannabisrökare från 0 upp till 38 års ålder.

Det är inte så noga hur den nya studien är gjord eller vad den egentligen visar, huvudsaken är att man kan skicka ut ett pressmeddelande och få publicitet för att på så sätt framkalla tvivel i debatten. Det är samma metod som tobaksindustrin har använt för att förneka skadeverkningar av cigaretterökning.

Vetenskapen står sig slätt mot politiken. När en av de främsta cannabisforskarna i USA, NIDA-chefen Nora Volkow publicerade en vetenskaplig sammanställning om cannabis skador¹⁰, passerade det tämligen obemärkt.

Ben Cort visar ett tidningsklipp med en halvsidesannons i Denver Post där en rolig tecknad gubbe gör reklam för marijuana.

– Min 7-åriga son reagerade på en sekund: ”Pappa, vem är den där killen?” Reklamen appellerar på honom, inte på vuxna!

Marijuana är verkligen Big Business i Colorado. Ben Cort tror att den legala delen omsätter 5- 10 miljarder dollar per år. Uppskattningsvis arbetar 10 000 personer med att odla, sälja eller administrera marijuana.

– De har 25 heltidsanställda lobbyister, säger han. Har du tillräckligt med pengar kan du få ut ditt budskap vilket det än är.

Den svarta marknaden

Jag frågar om den svarta marknaden trots allt inte kommer att minska i och med legaliseringen.

– Gode gud, nej! Den har ju fått alla möjligheter att öka! Du kan tjäna mycket pengar på den fantastiska marijuana och de koncentrat som produceras här. Om du köper för 400 dollar på ditt Red card, kan du sälja det för 900 i andra stater. Eller om du odlar själv och vill slippa betala 36 procent i skatt så har du alla incitament i världen att sälja svart. Ökad illegal försäljning är inbyggt i systemet.

Enligt HIDTA-rapporten (se not 8) har det skett en 1280 procentig (sic!) ökning av antalet postpaket med marijuana från Colorado som skickats till andra delstater från 2010 till 2013, alltså sedan kommersialiseringen av medicinsk marijuana.

Trots allt är Ben Cort optimistisk inför framtiden.

– Fakta kommer ikapp, säger han. Drogvanor, trafikolyckor, behandling. Allting ökar. Det var mycket skratt och skoj i början när Colorado legaliserade. Det är det inte längre. Opinionen har svängt.

Han tror ändå inte att legaliseringen kommer att upphöra i Colorado. Det är alltför stora **ekonomiska** intressen på spel.

Faktaruta 1

Medicin eller för nöjes skull

Försäljning och odling av legal marijuana i Colorado är strikt reglerad i ett 500 sidor tjockt regelverk. Bland annat krävs både en delstatlig och en kommunal licens för försäljning marijuana antingen den är medicinsk eller för nöjeskonsumtion. Andra regler är att affärerna måste ha ett visst avstånd till skolor, behandlingsinrättningar och till varandra.

För att få köpa medicinsk marijuana krävs ett läkarintyg, kallat Red card. Här finns inga åldersgränser, men är man under 18 år måste man ha föräldrarnas tillstånd samt två läkarunderskrifter. Intyget gäller ett år. Läkaren kryssar i vilka *diagnoser* patienten har: cancer, grön starr eller hiv/aids. Men det finns även rutor för olika *symtom*; svår smärta, epilepsi, ihållande muskelkramper och svårt illamående. Detta lämnar fältet fritt för tolkningar så att alla som verkligen vill ha denna medicin också kommer att hitta en läkare som skriver ett intyg. Enligt en delstatsrapport¹¹ fanns det 108 000 Red cards¹² 2013, av dessa hade 3 procent av patienterna cancer och hiv/aids. 94 procent hade "svårt smärta" varav de flesta var yngre män.

Läkaren kryssar i hur mycket man får köpa åt gången. Det finns två möjligheter: antingen 56 gram, alternativt odling av 6 plantor, eller mer än 56 gram. Någon dosering eller styrka på medicinen anges inte. Dessa 56 gram kan inhandlas hur många gånger som helst. Det sammanlagda innehavet får dock inte vara större än vad som står på intyget. Den som inte har ett Red card får köpa högst 28 gram i taget, i varje butik. Det är också gränsen för innehav, men risken att bli kontrollerad bedöms vara mycket liten i dagens Colorado. Icke boende i delstaten får köpa 7 gram.

Idag finns omkring 700 marijuanaaffärer i Colorado varav de flesta är för medicinsk försäljning. Varje stad eller län (county) kan säga nej till den ena **eller** båda sortens affärer. Det har de flesta städer gjort, men inte i storstadsområdena så ungefär hälften av delstatens befolkning bor i städer där det säljs laglig marijuana.

Vissa affärer säljer **båda** sorterna. I så fall står medicinsk marijuana står på särskilda hyllor i affärerna eftersom den är mindre beskattad och därför billigare. Någon skillnad mellan det som kallas medicin och icke medicin finns inte. Det är patienten som avgör vad han eller hon vill ha i samråd med försäljaren, budtendern. Dessa saknar medicinsk utbildning men är i gengäld erfarna marijuanakonsumenter.

Faktaruta 2.

Vad tycker läkarna?

Följande läkarorganisationer rekommenderar inte medicinsk marijuana

- American Medical Association
- American Cancer Society
- American Glaucoma Society
- National Multiple Sclerosis Society
- American Society Addiction Medicine
- American Academy of Pediatrics

Faktaruta 3.

Opinionsundersökningar

En opinionsundersökning som publicerades i september visar att stödet för legalisering i Colorado har sjunkit från 55 procent under folkomröstningen till 46 procent idag.

Undersökningen är gjord av Suffolk University i samarbete med nyhetsbyrån USA Today.

En ny rapport för hela USA från samma källa, som släpptes strax efter, visar samma tendens. Av 4500 tillfrågade vuxna amerikaner var 50 procent emot legalisering varav 24 procent var starkt emot. 44 procent stöder fortfarande legal marijuana. Det ska jämföras med 51 procent som ville legalisera 2013.

---

¹ National Survey on Drug Use and Health.

² www.marijuanaindustrygroup.org

³ Motsvarande siffra för 15-16-åringar i Sverige är 1,4 procent.

⁴ www.doctoroz.com/ 140912

⁵ Treatment Episode Data Set (TEDS) 2002 -2012 National Admission to Substance Abuse Treatment Services.

⁶ www.learnaboutsam.org/

⁷ Center for Dependency, Addiction and Rehabilitation.

⁸ Legalization of marijuana in Colorado. Volume 2/2014 www.rmhidta.org/reports

⁹ Meier et al. Persistent cannabis users show neuropsychological decline from childhood to midlife. PNAS 2012.

¹⁰ Volkow et a. *Adverse Health Effects of Marijuana Use*. The New England Journal of Medicine, juni 2014.

¹¹ Medical marijuana Regulatory System Part II. Department of Public Health and Environment, juni 2013.

¹² Det motsvarar drygt 2 procent av Colorados befolkning.